

DEN EUROPÆISKE TILSYNSFØRENDE FOR DATABESKYTTELSE

Resumé af udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse om direktivet om formidling og anvendelse af indgribende overvågningsteknologier

(Udtalelsen findes i sin helhed på engelsk, fransk og tysk på den tilsynsførendes websted www.edps.europa.eu)

(2016/C 79/04)

Den tilsynsførende behandler i denne udtalelse de spørgsmål vedrørende databeskyttelse og privatlivets fred, der rejser sig som følge af udbredelsen og anvendelsen af indgribende overvågningsteknologier. Anvendelsen af disse værktøjer indebærer som standard behandling af personoplysninger og et muligt indgreb i privatlivets fred: Hovedformålet med indgribende overvågningsværktøjer er at infiltrere IT-systemer på afstand (normalt via internettet) for i det skjulte at overvåge aktiviteterne i forbindelse med disse IT-systemer og over tid sende data tilbage til brugeren af overvågningsværktøjerne.

Selv om sådanne værktøjer kan være instrumenter, der anvendes lovligt (og reguleret) af retshåndhavende instanser eller efterretningsmyndigheder, kan de også anvendes som »trojanske heste« for at omgå sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med elektronisk kommunikation og databehandling.

Spændingen mellem den positive anvendelse af IKT-værktøjer og den negative indvirkning, som misbrug af teknologi kan have på menneskerettigheder, og navnlig på beskyttelsen af personoplysninger og privatlivets fred, skal løses af nationale politikker og EU-politikker og af alle aktører, der er involveret i IKT-sektoren (udviklere, tjenesteudbydere, sælgere, formidlere, distributører og brugere).

I denne udtalelse foreslår den tilsynsførende, at den trussel, som anvendelsen af indgribende overvågningsteknologier udgør, imødegås med følgende foranstaltninger:

- Der bør foretages en vurdering af de eksisterende EU-standarder for IKT med henblik på at forbedre beskyttelse af menneskerettighederne, navnlig i forbindelse med eksport af overvågnings- eller aflytningsteknologier og tilhørende tjenester.
- Anvendelsen og udbredelsen (herunder internt i EU) af overvågnings- og aflytningværktøjer samt tilhørende tjenester bør være omfattet af passende regulering, under hensyntagen til den potentielle risiko for tilsidesættelse af de grundlæggende rettigheder, navnlig retten til privatlivets fred og databeskyttelse.
- Rådet for Den Europæiske Union, Europa-Parlamentet, Europa-Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten bør udvikle konsekvente og mere effektive politikker vedrørende eksporten af indgribende overvågningsværktøjer i forbindelse med teknologier med dobbelt anvendelse, på EU-plan og internationalt plan.
- Ajourførte politikker bør regulere »zero-day-exploits« og sårbarheder for at undgå, at de anvendes til at tilsidesætte de grundlæggende rettigheder.
- EU-politikker vedrørende cybersikkerhed bør tage hensyn til udbredelsen af aflytning- og overvågningsteknologier og specifikt tage dette spørgsmål op inden for rammerne af den relevante lovgivning.
- Investeringer i sikkerhed på internettet og initiativer til at integrere indbygget privatlivsbeskyttelse (privacy by design) i nye teknologiske løsninger bør fremmes.
- Der bør indføres en ensartet tilgang med henblik på at sikre international beskyttelse af whistleblowere, der bidrager til at afsløre menneskerettighedskrænkelser gennem anvendelsen af aflytning- og overvågningssteknologier.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. december 2015.

Giovanni BUTTARELLI

Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse